

att taga värd om gossen Carl Edvard Jansson. Om  
konstnaderna därför skulle bestridas af Skol-  
kassan, tilläts församlingen derigen beslutet.

§ 2.

Skoleinspektörens skrifvelse upplästes och de deri  
framställda anmärkningarna rörande försummelser  
i afseende på skolgången afvannsom bristande skol-  
materiel anskaffande vilke skolrådet stälde sig  
till efterrättelse och uppdrag åt ordföranden att  
afordringligen anskaffa den felande materielen.

S. J. Rallberg

Brit. Wänberg.

Carl Jansson

Protokoll vid kyrko- och skolrådets samman-  
träde i Wernsdö Tinghus den 8 maj 1891.

Till kyrkorådet hade Herr A. Strindberg ingifvit följande  
skrifvelse: Till kyrkorådet i Wernsdö församling!  
Den under teckenad i egen skap af fader och rätt mälsman till  
barnen Strindberg; Lemshaga dels låtit genom församlingens  
Pastorskap gifva Son S. Strindberg föreståndning därför att han  
i barnens hem tygde ett fruntimmer af dålig vandel och kvans  
för angela väckande lifvorne jag itagit mig styrke med fullgoda  
vitnen inför underbörande myndighet och då jag genom Pastor-  
skapet äfven låtit tilltala Son S. Strindberg varning för värds  
lösad barnauppfostran; men Son S. Strindberg ick låtit sig af fö-  
reståndningarna råta, utan ännu i barnens hem tyger bemälda frun-  
timmer och denjemte wansvårdar barnen och sitt hem, vägar jag här-  
med värdsamt hos kyrkorådet anhålla, att i kraft af Folkstads-  
stadgärd § 6 moment 5 jämfördt med Kongl Förordningen om  
kyrkoråd, barnen Strindberg måtte från modren skiljas och toki  
värdsamt att andra personer afvenlomas, och drister jag, då jag

blifvit sagt, att Fru Strindberg skulle ha för afsigt att med barnen  
lämnat riket, ansåga det lagliga åtgärder med nöjlig skyndsamt  
måtte vidtagas. Drott d. 4 april 1891 August Strindberg, Skriftstäl-  
la.

Med anledning häraf hade fru Strindberg enligt min förordadt in-  
tyg af nämnde skrifvelsen och genom prästerkapet blifvit rytt-  
sigare utvannad för att gifva barnens fader grundade anled-  
ningar till oro och bekymmer.

§ 2.

Utvann behörigen kallad kom Fru Strindberg icke tillståda. Hon  
hade kort före kyrkorådets sammankommande ingifvit till ordföranden  
följande skrifvelsen:

Till kyrko- och skolrådet i Wermdö församling.  
Enligt Wermdö Tingslags Hjälsädeläts den 14 Mars innevarande  
är gifva utslag har jag rätt att vända mina i äkleuskapet med  
författaren Herr August Strindberg födda barn: dottrarna  
Karin, född den 26 Februari 1880 och Greta, född den 9 Juni  
1881, samt sonen Hans, född den 3 April 1884.

På en anmälning af Herr Strindberg, hvori jag bekylltes  
att vauvända mina barn samt att icke gifva dem erforderlig  
undervisning, har jag redan i en offentlig skrifvelse svarat.  
Jag har således på Herr Strindbergs följande anmälningar  
i anledning af hvilka jag blifvit till kyrko- och skolrådet  
kallad, endast att säga svara: det mina barn äro både väl  
uppfosttrade och i alla hänseenden åtnjuta såväl andlig som  
känslig omsorgfull vård, hvilket jag med vittnen kan be-  
styrka, och det sålunda Herr Strindberg icke lemnat något  
som helst underhåll på mer än fyra månader; samt att de  
dena vinter åtnjutit undervisning i hemmet och innehafva  
den grad af kunskaper man för deras ålder äger rättighet  
att fördrå, hvilket närmare borde bevisas på enligt Skolre-  
ktorären vid Södermalms-högre-läroanstalt för flickor Herr  
Fr. R. Aulins gifna häfte, barnen komma att i en nära fram-  
tid, så snart skolans tid det medgifva, examineras in i  
samma läroanstalt, den de vintern 1890 varit elever.

Såvidt för motstånden af mitt påstående anföras något bevis an-  
håller jag om råderna att för hemöta det samma, liksom om  
utdrag af kyrko- och skolrådets blifvande protokoll i ärendet  
för den 8 Maj. Loushaga den 6 Maj 1891. Siri Strindberg född o. den

(Signat)  
Den af fru Strindberg återopade skrifvelsen har följande ly-  
delse: Herr August Strindbergs skrifvelse till kyrkorådet i  
Wermdö af den 4 April 1891 har blifvit mig meddelad, och

svarar jag derpå, att jag ej på grund af Herr Strindbergs osanna  
beröfningar kan skola ge mig en värdig och hjälpsam,  
synnerligast som jag af Herr Strindberg ej erhållit något sorts  
undersåtad. Hvad barnens uppförelse beträffar, så har jag er-  
bjudit och erbjuder fortfarande skolrådet att i enlighet med  
lag undersöka om något brister i barnens undervisning. Min  
resa till utlandet är beroende på om jag kan få någon syssel-  
sättning i Sverige - om ej, nödgas jag söka den utomlands.  
Lundhaga den 8 April 1891. Siri Strindberg född von Ellen.

Herr Strindberg inlemnade genom Herr Sjögren följande skrifvel-  
se för att nämligen utveckla sin till kyrkorådet gjorda fram-  
ställning:

Till förenade kyrko- och skolrådet i Wermdö församling.

Da jag vid skilningsmålet emellan mig och Fru Strindberg vid  
Wermdö församling tillåt Fru Strindberg under skilningsmålet behålla  
barnen i sitt hem, skedd det under den förhoppningen att  
barnen skulle åtnjuta all den värd och uppförelse som till-  
kommo. För att försäkra mig om att Fru Strindbergs helso-  
och sinnesskickande icke lade några hinder i vägen för hennes  
uppfyllande af sitt kall, lät jag Doktor Ramberg i Gustafs-  
berg underrätta sig om huruvida Fru Strindbergs krafter  
skulle räcka till att uppfylla en barnavårdsarbets plikter, och  
da Doktor Ramberg vid verkställd undersökning befann Fru  
Strindberg behäftad med kronisk lungkatarr, starkt blafbrist  
och ytterlig nervositet, hvilka sjukdomar kunde hennes  
större delen af dagen vid sängen, lät jag genom Kamminister  
Olav i Palham anhålla att Fru Strindberg måtte sända bar-  
nen i närmaste skola. I samma skrifvelse till Kamminis-  
ter Olav anförde jag öfren som motå för min anhållan, att  
Fru Strindbergs hälsotillstånd icke varo tillräckliga att gifva barnen  
den undervisning som folkskolan meddelar, då Fru Strindberg  
ej kunde stapfa moderns mått följande, hvarken efter äldre eller  
nyare principer, icke heller ejde störa något i rikshandens an-  
hållan. Da emellertid både Fru Strindberg och barnen  
sträckt derpå insjuknade i mersling lät jag frågan om skol-  
gången förfalla till vidare.

Nästän samtidigt erhöj jag genom barnens sköterska Eva  
Carlsson underrättelse, att Fru Strindberg i sitt och barnens  
hem hyrte smick underrättaren fröken Maria David, hvilken i  
sin fördelstid är beröfstad för sådant förhållande som i Svenska

Strafflagens 18 kapitel 10 § vidrördes och som ännu belägges med straffarbete i lagst 2 a i, och mot hvilken person jag hos Polisdirektören i Köpenhamn år 1888 ansökt om skydd för minna barn, den fröken David reder de sökt locka samt moderen från deras far, och de fröken David dertill är känd såsom hemfallen af dryckenskap, så att hon såsom öfverlastad väckt offentlig förargelse, ansökte jag hos ordföranden i Wermodi kyrkoråd, att fröken David skulle icke kunna aflägnas, med den påföljd, att medlem af församlingens presteskap ständelade fru Strindberg varning för att sådant beröfadt person i barnens hem låta vistas.

De emellertid fru Strindberg ej lät sig af varningen rättas utan äinns mottog fröken David efter ett kort mellanstånd, och de sköterskan Eva Karlsson öfver i bref till mig belagde öfver barnens använd, de hemmet upplåts af merbenfatta fröken David, som stundom der visat sig öfverlastad af starka drycker, och de tillika för mig uppgafs dels att fru Strindberg ämnade med barnen resa utrikes, dels att fru Strindberg sagt sig ämnas öfverlemnna barnen af fröken David, hvilken tillika sedan fungerat som barnens lärarinna, men jag hvarken kunde gathämma hennes vandel, eller hennes undervisning, de hon icke eger kunnedom om svenska språket, och jag, sedan jag efter skilnadsakt återtagit barnen, ämnar uppföttra dem till svenska undersattar. I sam jag mig måttaktad att i skrifvelsen af den 4 April till kyrkorådet i Wermodi anhålla att barnen, i kraft af kongl. förordningarna om kyrkostämman och kyrkorådet genomförda med folkskollästadyg, måtte från moderen skiljas och i andra personers vård komma, sedan varningar af presteskapet vänt sig fruktblösa. Som stöd för denna min anhållan hos förnämde kyrkoråd och skolrådet i Wermodi, her jag utom de anförda skälerna följande följande skrifvelsen, dels intygande fru Strindbergs oskicklighet i handhafvande af barnen, dels styrkande fröken Davids förärlige vandel, dels öfven hemåtänke några obehållbara invändningar som fru Strindberg gjort mot minna belagorval, hemmande utan svar de oavärbiga utfall med hvilka hon mottagit myndigheternas varningar.

Och her jag skuldtigen, i händelse barnen komma att från moderen skiljas, och de jag ej ej skall kan uppföttra mindre barn, att de samma måtte till min syster Elisabeth Strindberg, som för varit lärarinna och guvernant, genast utlämnas, på det att de under förmyndarens tillsyn hos henne måtte upfostras. Anhållande att dessa handlingar införas i sin helhet i protokollet och afseende protokollets lösen



i Frankrike som Fröken David, der hon ofta uppträdde i öfver-  
sattast tjänst. (Ögonvittnen Landskapsmålaren Karl Nordström,  
Landskapsmålaren Frid, Artisten E. Lundström, Litografen Petters-  
son o. fl.)

Eva Karlsons vittnesmål under edsförpligtelse bifogadt.

Utdrag ur bref från Landskapsmålaren Karl Nordström till August  
Strindberg 3 Maj 1891.

-- "Mlle David förtä sprit i allt större quantiteter. Föint möjlig hon sig  
med att dricka konjak till frukostkoffet, abstinu för middagen samt  
äta konjak på aftonen. Nu dricker hon konjak hela dagen och går i  
ständerigt halfrus"

Redan en obekant, som vid denna tid kommer i beröring med David,  
skall genast vid förtä ögonkast konsultera; hon är förfallen. --- Det  
är en person som gjort bankruta i lifet för längesedan, som ingenting  
har att vinna, ingenting att förlora och som gör resan ut för.

Rättsligen afskrifvet intyg

J. A. Andersson E. Andersson.

Uppgift af Doktor Raumborg i Gustafseberg, att han sett Fröken David  
drucka på ängbåten. (Bekräftadt af kyrkoherden Rallberg i bref till mig  
af den 5 Maj deri detaljer att "fröken David ramlat af soffan på  
ängbåten" förkommer.)

Klas Fähræus om Fröken David (vid förtä prästerskapets varning för  
att kyssa fröken David i barnens hem, svarade från Strindberg, att fröken  
David var ett utmärkt fruntimmer och bad hon få referera till Herr  
K. Fähræus, hvars intyg här följer)

Vik Vadabo 4 Maj

Mitt kärä August Strindberg

Jag erhåller i dag underrättelsen, att du från ännu öfverlevande  
dina barn i fröken Davids vård. Om denna person är densamma jag  
räknade i Greta behöfver jag ej upplysning om att hon ser utspjorde  
sig som en god och hederlig kvinna aldrig gör och att ofvannämnda  
förhållande skulle leda till dina barns moraliska undergång. Det är  
din pligt som familjefar att kämpa härmot intill sista blods-  
droppen liksom det är hvar hederlig människas framför allt hvar  
familjefars ovillkorliga skyldighet att understöja dig. Jag ställer här-  
med mina tjänster till ditt förfogande. Tillgifvaast Klas Fähræus.

Rättsligen afskrifvet intyg

J. A. Andersson E. Andersson.

Bilaga III.

Om fröken Maria Davids rykte såsom bevägen till sådant

otillåtet förhållande som i Svenska strafflagens 18 Kapitel  
10 § vidröres och ännu är belagdt med höjst 2 års straffarbete.

Öfvers: fröken Davids öfvers bekännelse inför mig. Fru  
Strindbergs meddelande till mig om ett fröken Davids för-  
hållande med detaljer, som ej kunna återgifvas. Eva Karlstoms  
uppgift till mig att fru Strindberg delgifvit henne ett fröken  
Davids förhållande. Redaktören af svenska tidningen Poli-  
tiken Jakob Edvard Brandes utlåtande till mig om fröken  
Davids Ränds rylte i Köpenhamn. Stockholms Dagblads  
Pariserkorrespondent, Jansson, och finske målaren Edelfelts  
oförbehållsamma yttranden om fröken Davids rylte i Paris.  
Landskapsmålaren Karl Nordströms bref till mig om fröken  
David.

Utdrag ur bref från svenske landskapsmålaren Karl Nord-  
ström, boende å Skansen på Rindög, Sjögården vid Stockholm,  
till Herr August Strindberg, dateradt 3 Maj 1891.

"Jag har hittills endast vidrört frågan om D. (fr. Davids)  
benägenhet för starka drycker. Men i denna sak måste jag  
afskew ta i betraktande en annan omständighet: de höjst  
komprometterande rykten, som upphörligt under min som-  
mars vistelse i Grön voro i omlopp ang. vederbörandes miss-  
tänkta förhållande till andra kvinnor. Det är sant att om  
man i ena fallet har ägnovittnen, så saknar man sådana i  
detta senare. Men den svagaets misstänke blott om att  
något sådant kunde vara sannings synes mig vara ett full-  
gilligt, ja tvingsamt skäl för dig att hindra din barus sam-  
lefnad med D. Och här fins dock ett plus: uppgiften att D. för  
annan person erkänt sig skyldig för hvad som misstänktes.....

Rätteligen afskrifvet intyga

J. A. Andersson C. Andersson.

### Bilaga II.

Om fru Strindbergs invändning mot presbiterkapets varning att  
i huset hysa en illa berömd person.

Fru Strindberg invänder häremot, att då hon ej erhållit un-  
derstödt af mig, hon varit nödsakad lemnas sig i den först-  
kommandes händer.

Orsakerna hvarför jag ej i så hemmat några pangar af fru  
Strindberg, sedan jag under förra årets tre senare månader

hemmat öfver 1,000 kronor, äro dessa:

1<sup>o</sup> fru Strindbergs yttrande inför tinget att hon i nödfall kunde und-  
vara allt underhåll från mig så hogså släkttingar i Finland som  
ville taga emot henne och barnen.

2<sup>o</sup> fru Strindbergs underlåtaende att af mig anhålla om pengar sedan  
des, jämte Eva Karlsons meddelande att fru Strindberg egde ett  
kreditiv på 1500 kronor.

3<sup>o</sup> fru Strindbergs vägrar att låta barnen besöka mig i mitt hem,  
hvaremot jag måste sätta min vägrar af underhåll med laga  
påföljd.

4<sup>o</sup> Min bestående obewägenhet att lämna pengar i händerna på  
fru Strindberg, så jag af hennes kända slarf och slöseri icke  
hade någon säkerhet att medlen skulle komma barnen till gods  
och hvilkas intresse bort bevakas af Rättens tillsette gode män,  
af hvilka åtminstone den ene vägrat mig allt bistånd vid ord-  
mandet af barnens vård.

5<sup>o</sup> fru Strindbergs försummelser att söka genom eget arbete bidraga  
till sitt underhåll, hvilket dock utgjort målet för all hennes  
sträffvar, emå hon under äratid arbetat på öföretskapsrets upp-  
läsning att hon måtte undgå den enligt hennes mening tryckan-  
de hänslan af "att underhållas af en man".

För öfrigt kan jag sika finna indragandet i barnens hem  
af ett ulla känt fruntimmer med dettal kommande drycken-  
skap vara motiveradt af uteblifvet understöd från mig, så  
mycket mindre som jag personligen var böjd bevilja fru Strin-  
dberg och barnen 200 kronor i månaden, på vilken jag ville be-  
stämna, men fru Strindberg vid tinget förklarade sig nöjd  
med 100 kronor eller intill alls blott hon fick sin frukt.

Slutligen måste jag erinra: att fru Strindbergs blotta in-  
vändningar eller beströddanden af vittnens intyg, ej kunna enligt  
gällande grundsätser i allmän lag, skullkasta mina styrakta  
påståenden, så mycket mindre som fru Strindberg vid sitt  
hållna ting visat sig vara mindre vittnesgill sjelf, så hon  
vid sådana tillfälle utän att styrka sin uppsigt på ett plump  
sätt förmåen riktighet af ett kyrkorådets protokoll, hvilket  
uppsattes med alla närvarande vittnens goda mening, och emå  
huru sjelf vid samma ting upförde utdrag ur förvaltnings  
bevisningsgrunder kan jag ej finna annat än att hon, sam-  
ma grundsätser trogen öfver nu godkänner det bevisnings-  
material af samma slag jag användt inför förnämde kyrko-  
och skolrådet i Werwood.



§3.

Efter uppläsande af dessa handlingar tog det förenade kyrko- och skolrådet ifrågasvarande ärendet i ompröfning och då fru Strindberg icke personligen kom tillstädes samt så väl hon som Herr Strindberg begärde för del af hvarandras skrifvelser, beslutat kyrko- och skolrådet uppskjutit ärendet till i dag 14 dagar eller den 22 dennes och skulle fru Strindberg kallas att komma till stället vid ytterligare påföljd kl 4. e.m. på samma ställe som nu för att redogöra för barnens kunskapsmät och öfpris samt henne framställa anmärkningarna rörande barnens vård.

Som afvar

L. J. Wallberg

G. E. Sjövershjelmy  
C. B. Rosencranz  
Carl Dahlberg

Protokoll vid förenade kyrkorådet och skolrådet sammantående den 22 Maj 1891.

§1.

Euligt beslut den 18 dennes sammantående kyrkorådet ånyo för att laga i öfvervägande frågan om författaren Herr August Strindbergs barns vård och uppfostran, som tillhålls och hånverkskafts af moderen. Fru Strindberg, som flyttat till Stockholm, hade icke kommit tillstädes.

§2.

Rörande sjelfva hufvudfrågan eller Herr Strindbergs oro och bekymmer rörande, att hans barn icke kommit i utbildande under nu rådande förhållande af erforderlig undervisning och öfpris nödig omsörnad samt med sällsynt högt kauspande berika, att fru Strindberg i sitt och barnens hem hyste ett okänt febriltillstånd, som enligt för kyrkorådet förestelt intyg icke vare för barnen nyttigt, utan tvärtom högt menligt, samt kyrko- och skolrådet sig böra tillstyrka, att ifrågasvarande fruntimmer genom de berörande myndighetens försorg blefve skild från allt umgänge med fru Strindberg för så vidt hon borde hafva barnen i sin vård.

§3.

Herr Strindberg uppmanades af kyrkorådet att vid

fäst intressande tingssammanträde gör en avslutning om full-  
giltig föreningsare för sina trevne barn, hvilket kyrkorådet  
gann vara högt nödigt.

Bakkinns

G. Sjöberg

Vit. Wamborg.

G. Bonnier  
Carl Dahlberg

Som afser

S. J. Kallberg

Protokoll vid det förenade kyrkorådets och skol-  
rådets sammanträde i Wernsdö den 31 Maj 1891.

§ 1.

Som oaktadt flera gånger af skolrådets ordförandes med-  
delade föreställningar och uppmaningar nedskrifvas för-  
äldrar icke kunnat förmå låta sina barn <sup>ordentligt</sup> skolas,  
fruktan en sådan är inrättad i deras grannskap, voro desse  
föräldrar i friskskrifven ordning kallade att inställa sig  
inför skolrådet för att icke blott för bristande ordentlig  
skolgång af deras barn utan äfven i äfrigt för värdsins  
uppföstrar ytterligare vunnas ned.

- 1) Arbetaren G. O. Carlsson och hans hustru vid Långsunda  
Torp. Om dessa makar meddelades att de hade tre barn i  
skolans Carl Axel, född 15/8 1877, Wilhelmina Magnetha, f.  
2/4 79 och Ernst Oskar, f. 1/2 81, hvilka alla i anseende till sin ålder voro  
mycket akonliga och högt <sup>ordentligt</sup> bevärdade skolan.  
2) Arbetaren J. L. Bengtsson vid Skvick och hans hustru.  
Dessa hade <sup>ett</sup> barn dottern Helma Elvira, född 9/3 83.  
Föräldrarna hade oaktadt flera gånger varningar icke kunnat för-  
mås låta barnet komma i skolan i ordentlig ordning.  
3) Arbetaren etters Lucasson vid Skvick, hustru, ehuru  
hvar af fattigvårdens uppburet understöd för sin son, infor-  
derligen skolgång, icke tillåtit honom att or-  
dentligt bevärdas skolan

- 4) Hemmansägare dottern Anna <sup>Caroline Wilhelmina</sup> Sjöboms i Norra Lagna, som  
än ett synnerligt förargligt väckande sätt uppföstrade sin son  
Leif Magnus, född 27/6 1876.